

V **INDII** se často
úzce prolínají dva
světy – lidský a zvířecí.
V Džajpuru to vidíte
na každém kroku.

*Fotograf Reflexu **JAN ŠIBÍK** byl v indickém Džajpuru
na lovu. Používal ale jen fotoaparát.*

PLANETA OPTIC

V DŽAJPURU není pro opice nic překážkou. Elektrické dráty překonávají s naprostou lehkostí.

TO, ŽE INDICKÁ MĚSTA jsou často nesmírně chaotická, bouřlivě se rozvíjející a pro Středoevropana někdy až nepochopitelná, je známo dávno. Existují pak ale v druhé nejlidnatější zemi světa i sídla, která jsou ještě o trošičku chaotičtější, bouřlivější a nepochopitelnější. Jedním z nich je slavný Džajpur. A aby toho nebylo málo, nad tímto indickým lidským mraveništem se ještě vznášejí opice. Hodně opice.

TEROR I ÚCTA

Na jedné straně opice k indické společnosti patří a lidé s nimi po tisíciletí žijí společně. Jsou jim zasvěcené některé chrámy, existují místa, kde tato zvířata skutečně a velmi vážně uctívají.

Opice jsou kromě jiného pro hinduisty (ti tvoří naprostou většinu obyvatel státu) částečně posvátné. Ztělesňují totiž opičího boha Hanumana, silného a chytrého generála vojsk boha Ramy (vtělení proslaveného Višnu) při boji proti mocnostem zla v čele s démonem Ravanou. Sochy Hanumana proto potkáte v Indii téměř úplně všude. Je to nesmírně oblíbené

božstvo fyzické síly, zdraví a také inteligence.

Opice v Džajpuru se ale dost často chovají naprosto bezbožně. Podle všeho nic o žádném Hanumanovi netuší ...

Sedíte například u krámků s ovocem a na jeho střeše najednou přistane několik opic. Dožadují se potraviny a divadélko mají dokonale nacvičené. Tak dlouho a tak hlasitě buší do plechové boudy (to je ten obchůdek), až něco dostanou. Pokud se prodáváč vzepře, budou dělat rámus donekonečna. Takže vždy dosáhnou svého. Jenže to, co nám připadá nemístné a divné (u nás by už Evropská unie vymyslela speciální úřad, jenž by koordinoval a optimalizoval chování opic na starém kontinentu a mnoho chytráků by požádalo o grant, jak něco podobného zařídit, vymyslet a provozovat), je pro Indý běžný kolorit života. Vědí, že opice přijdou, budou se dožadovat svého, a pokud máte nějak společně žít, vzájemně si vyhovíte.

Jenže indické opice, zejména ty, které žijí ve městech a známých turistických cílech, často dělají i věci, jež se lidem nelíbí. Lezou

vám do kapes, trhají tašky, kradou brýle a mohou vás v některých případech i poškrábat. Ne, nic, co by vás ohrožovalo na životě, to většinou není. Ale kdo jejich chování nezná, je zaskočený, překvapený, někdy dokonce šokovaný.

KDE SE BEROU?

Samozřejmě že společně s lidmi ani v Džajpuru nežijí jakékoli druhy opic. Zde většinou potkáte makaka nebo hulmana posvátného. Zatímco v burácejících městech jsou často celá hejna makaků, hulmani se shromažďují spíše na venkově nebo v menších a klidnějších obcích. Hulmani jsou na rozdíl od makaků méně drzí a méně agresivní.

Soužití se zvířaty je ale v Indii založeno na něčem úplně jiném než u nás. Zatímco Češi si drží pejsky či kočky jako mazlíčky a často jim nahrazují i děti, v Indii to je spojeno ve velké míře s náboženstvím, s nejrůznějšími symboly, se zvyky a tradicemi.

Proto jsou posvátné krávy, opice, někde krysy i další zvířata. Ne že by Indové tyto tvory nikdy a za žádných okolností nezabíje-

li, ale přístup k nim je z podstaty věci jiný. Zvláštností přitom je, že to respektují i další náboženské menšiny, jako jsou muslimové (indických přívrženců islámu je ale kolem 130 miliónů, takže hovořit z našeho pohledu o menšině je poněkud zavádějící), sikhové či buddhisté.

Věc, která je u nás absolutně nepředstavitelná, například, že krysy se vám pletou pod nohama v chrámu a vy je laskavě obcházíte, je tady běžná. Proto i ta tolerance k zlobivým opicím.

RŮŽOVÉ MĚSTO

Opičí svět je navíc ještě pozoruhodnější v samotném Džajpuru, protože tato metropole státu Rádžastán je nazývána i „růžové město“. V době svého založení v roce 1727 totiž tehdejší maharádža Savái Džaj Singh II. nařídil, aby všechny domy byly natřeny na růžovo. Dnes je jádro starého města v této barvě, i když spíše je to často oranžová a různé odstíny červené. Proto je zajímavé na tomto vizuálně výjimečném pozadí ještě sledovat opice. Celou planetu opice.

VILIAM BUCHERT